

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Michaely Bejčkové a soudců Ondřeje Mrákoty a Vojtěcha Šimíčka ve věci žalobce: **Ing. I. Ž.**, zastoupeného advokátem JUDr. Janem Klailem, Lukavická 22, Plzeň, proti žalovanému: **velitel vzdušných sil**, Vítězné náměstí 5, Praha 6, proti rozhodnutí ze dne 6. 11. 2023, čj. MO 787408/2023-3031, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2024, čj. 29 Ad 2/2024-67,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce – voják z povolání – v srpnu 2008 požádal velitele vojenského útvaru o doplacení platu včetně příslušenství, a to za dobu od roku 1998. O jeho žádosti se rozhodovalo celkem pětkrát (ve věci několikrát zasáhl odvolací orgán a krajský soud). Čtvrté rozhodnutí velitele vojenského útvaru zrušil odvolací orgán poté, co ho k tomu zavázal krajský soud; odvolací orgán tehdy neuspěl s kasační stížností (rozsudek NSS ze dne 24. 2. 2022, čj. 2 As 315/2021-34).

[2] Pátým rozhodnutím pak velitel vojenského útvaru přiznal žalobci nárok na doplacení hrubého platu včetně příslušenství v celkové výši asi 1 mil. Kč (výrok I) a nároky za dobu do 30. 6. 2005 označil za promlčené (výrok II). Žalobce se proti druhému výroku odvolal, odvolací orgán ho však potvrdil. Žalobce se poté bránil u Krajského soudu v Brně. Tvrdil, že nároky promlčeny nebyly. Nezákonné krácení platu totiž bylo úmyslné (žalobci byla úmyslně způsobena škoda), žalobce čelil nátlaku, aby své nároky neuplatňoval, a jejich promlčení by proto odporovalo dobrým mravům. Žalobce dále uvedl, že se armáda na jeho

úkor úmyslně bezdůvodně obohatila, a proto by měla být (případná) promlčecí lhůta desetiletá.

[3] Krajský soud žalobu zamítl. Vysvětlil, že nevyplacený plat není škodou (ve smyslu právních předpisů upravujících náhradu škody), protože jde o nesplnění primární právní povinnosti, nikoli až o následek jejího nesplnění. Nevyplacený plat není ani bezdůvodným obohacením, protože žalobce neposkytl plnění bez právního důvodu. Otázkou promlčení se pak krajský soud zabýval už ve svém předešlém rozsudku a NSS tyto jeho závěry nezměnil (respektive se otázkou promlčení vůbec nezabýval, protože odvolací orgán v kasační stížnosti logicky nenamítal, že žalobcův nárok promlčen nebyl). V mezidobí se nezměnily ani podstatné skutkové či právní okolnosti. Proto krajský soud nadále trvá na tom, že závěr o promlčení není nemravný. Žalobce neuvedl, proč svůj nárok nemohl uplatnit dřív. Korektiv dobrých mravů nelze pojímat natolik široce, aby bránil promlčení veškerých nároků vyplývajících z úmyslného nesplnění právní povinnosti.

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce kasační stížnost (proto bude dále označován jako *stěžovatel*). Tvrdí, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku promlčení ve vztahu k jednání, které bylo vedeno úmyslem nevyplatit stěžovateli plat v plné výši. Stěžovatel podrobněji polemizuje s formulací v bodu 22 napadeného rozsudku, kde se uvádí: „*důvodem nezákonného postupu bylo primárně to, že z personálních důvodů nebylo jiným způsobem možné plnit všechny úkoly*“. Stěžovatel je přesvědčen, že důvodem nezákonného postupu byl záměr neproplácet práci přesčas. Pokud by NSS nepovažoval promlčení za nemravné, trvá stěžovatel na desetileté promlčecí době, protože jednání velitelů bylo od počátku úmyslné a směřovalo k poškození stěžovatele.

[5] Odvolací orgán (velitel vzdušných sil) ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že škoda stěžovateli úmyslně způsobena nebyla. Stěžovatelova služba byla formálně označena a proplacena jako pohotovost nikoli proto, aby byla stěžovateli způsobena škoda, ale protože jinak nebylo z personálního hlediska možné plnit všechny úkoly.

[6] NSS dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[7] Stěžovatelovy kasační námitky jsou zčásti obecné – proto se k nim NSS vyjadřuje jen stručně –, zčásti napadají závěr, který pro věcné posouzení žaloby nebyl vůbec podstatný (a který krajský soud vlastně ani neučinil).

[8] Stěžovatel nesouhlasí především s formulací obsaženou v bodě 22 napadeného rozsudku. Krajský soud podle něj nesprávně tvrdí, že důvodem nezákonného postupu při označování a proplácení stěžovatelových služeb byl nedostatek personálu. To ale krajský soud jednak netvrdí, jednak to vůbec nemělo vliv na výrok ve věci. Krajský soud v kritizované části svého rozsudku jen shrnuje argumentaci odvolacího orgánu; zmíněná věta tedy není závěrem krajského soudu (ve svém předchozím rozsudku, na který ten napadený navazuje, krajský soud naopak řekl, že spíše než skutečné potřeby služby vedly k nařizování pohotovostí *finanční a personální* důvody). Pro posouzení žaloby pak nebylo podstatné, co bylo důvodem úmyslně nezákonného postupu: zásadní bylo, že podle krajského soudu ani nároky na odčinění úmyslně nezákonného postupu nejsou automaticky nepromlčitelné (respektive závěr služebních funkcionářů o promlčení takových nároků není vždy nemravný).

pokračování

[9] Stěžovatel dále namítl, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku promlčení ve vztahu k úmyslnému jednání a že vzhledem k úmyslnému jednání měla být promlčecí doba desetiletá. Obdobnými (respektive naprosto stejně formulovanými) námitkami se už NSS několikrát zabýval v řízeních o kasačních stížnostech jiných vojáků zastoupených stejným advokátem (stručné shrnutí sporů vojenských pilotů viz například rozsudek ze dne 20. 3. 2025, čj. 7 As 202/2024-35, body 15 a 16). Ani nyní NSS nemá důvod tyto námitky posoudit jinak.

[10] Nárok vzešlý ze služebního poměru vojáka z povolání se promlčí, jestliže nebyl uplatněn v zákonné lhůtě (§ 159 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání). Zákonná lhůta k uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru činí tři roky (§ 161 odst. 1 téhož zákona). Lhůta k uplatnění nároku na náhradu škody činí tři roky, popřípadě – byla-li škoda způsobena úmyslně – deset let (§ 161 odst. 4 téhož zákona). Stěžovatelův nárok je peněžitým (platovým) nárokem ze služebního poměru (rozsudek NSS ze dne 14. 1. 2022, čj. 4 As 263/2021-34, bod 63); nejde o nárok na náhradu škody. O desetileté promlčecí době tak nelze vůbec uvažovat.

[11] Výkon subjektivních práv a povinností obecně musí být v souladu s dobrými mravy, jinak takovému výkonu subjektivního práva není možno přiznat právní ochranu (§ 3 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, účinného do 31. 12. 2014). Námitka promlčení zásadně dobrým mravům neodporuje, ale mohou nastat situace, v nichž by uplatnění této námitky představovalo zneužití práva (rozsudek NSS ze dne 16. 7. 2014, čj. 3 Ads 83/2013-39). V nynější věci však správní orgány nepostupovaly nemravně, pokud k promlčení přihlíděly. Stěžovatel neuvedl žádný důvod, pro který nemohl platový nárok u služebního orgánu uplatnit dříve. Jen trval na tom, že svým závěrem o promlčení zneužily správní orgány právo, aniž však konkrétně popsal okolnosti, které o zneužití práva vypovídají (rozsudek NSS ze dne 10. 10. 2024, čj. 10 As 161/2024-38, bod 18). Ani případný úmysl správních orgánů nevyplatit stěžovateli plat v náležité výši nesvědčí o nemravnosti promlčení. Stěžovatel měl možnost svůj platový nárok kdykoli uplatnit (respektive opak netvrdí), a proto jeho pozdní uplatnění jde k jeho tíži.

[12] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. NSS proto jeho kasační stížnost zamítl. Neúspěšný stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti; veliteli vzdušných sil nevznikly náklady řízení vymykající se z běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. května 2025

Michaela Bejčková
předsedkyně senátu